

KRIZNI NAČRT TURIZMA ZA TURIZEM DESTINACIJE PODČETRTEK, BISTRICA OB SOTLI IN KOZJE

Trajnostni razvoj je temeljna strateška usmeritev razvoja slovenskega (pa tudi globalnega) turizma. Slovenija je v zadnjih 10 letih načrtno in sistemsko pristopila k dvigovanju stopnje trajnostnega turizma, sprva na ravni zavedanja o priložnostih in prednostih takšnega turizma, v zadnjih letih pa tudi s konkretnimi aktivnostmi. Destinacija GIZ Podčetrtek je leta 2017 pristopila k Zeleni shemi slovenskega turizma in v letu 2018 tudi prejela Zlati znak Slovenia Green. Kot nosilka takšnega znaka in kot vodilna destinacija makro turistične regije Panonsko-termalna Slovenija je destinacija dolžna (na lokalni, pa tudi nacionalni ravni) kakovostno predstavljati znak Slovenia Green in s tem spodbujati vse deležnike v turizmu, k implementaciji praks trajnostnega vedenja v turizmu.

Dinamično okolje destinacije zahteva njeno pripravljenost na nepredvidljive razmere, ki lahko povzročijo raznovrstne krize. V prvi vrsti je pomembno, da destinacija v vseh okoliščinah stremi k varnosti tako prebivalcev, kakor tudi obiskovalcev, zaradi česar je nujna priprava na potencialne krizne okoliščine, ki imajo lahko negativen vpliv tudi na razvoj turističnega gospodarstva. V kriznem načrtu za turizem na destinaciji Podčetrtek smo kot nosilca kriznega upravljanja in komuniciranja navedli Turizem Podčetrtek, Bistrica ob Sotli in Kozje, GIZ, ki kot nosilec tekom procesa sodeluje z vsemi ključnimi deležniki, zlasti Občino Podčetrtek in pristojnimi službami, turističnimi ponudniki ter mediji.

Krizni načrt za Turizma na destinaciji Podčetrtek je dokument, ki predvideva ukrepe za obvladovanje in obvladovanje morebitnih kriznih situacij, ki bi lahko vplivale na turistično industrijo. Vsebuje načrt za obvladovanje nevarnosti, ki lahko vključujejo naravne nesreče, nesreče v prometu, letalske nesreče, terorizem in druge dogodke, ki lahko vplivajo na turistično industrijo in povzročijo škodo na infrastrukturi kot tudi na ugledu destinacije.. Krizni načrt za turizem je namenjen turističnim deležnikom pri načrtovanju, izvajanju in koordinaciji ukrepov za obvladovanje kriznih situacij. Sistematično načrtovanje in usklajeno ukrepanje med različnimi deležniki lahko zmanjša škodo, ki jo lahko povzročijo krizne situacije, in poveča učinkovitost odzivanja v primeru krize.

OPREDELITEV KRIZE

Kriza kot pojav je sestavni del družbenega dogajanja in kot tako jo je treba jemati kar najbolj resno, saj lahko v nasprotnem primeru znotraj družbe ali organizacije pusti težko popravljive posledice. V vsakdanjem življenju besedo kriza ljudje v veliki večini primerov povezujejo z negativnim dogodkom, opisuje se kot stanje v gospodarstvu, ko se ugodne razmere za razvoj začnejo hitro slabšati, vendar pa ni nujno, da kriza organizaciji prinaša zgolj težave, ampak jo lahko izkoristi kot priložnost.

Potrebno se je zavedati, da nobena organizacija ni odporna proti posledicam krize, pomembno pa je, da se načrtno sprejmejo vsi ukrepi, s katerimi se zmanjša negativen vpliv na poslovanje organizacije. Pri tem je nujno sodelovanje na različnih ravneh.

IDENTIFIKACIJA MOŽNIH KRIZ V TURIZMU NA DESTINACIJI PODČETRTEK

Različne krize na destinaciji smo opredelili v štiri skupine:

To so:

- naravne krize;
- zdravstvene krize;
- politične krize, družbene in gospodarske krize;
- tehnološke krize.

Naravne krize

Naravne krize nastanejo zaradi nesreč oziroma katastrof iz okolja, na katere običajno ne moremo vplivati (lahko pa nastanejo tudi namerno, kot na primer podtaknjen požar). Naravne krize se lahko pojavijo v razmeroma kratkem času (potres) ali pa so posledica dolgotrajnih procesov (na primer suše zaradi podnebnih sprememb).

Za območje destinacije Podčetrtek smo identificirali naslednje naravne krize:

- požar,
- potres,
- poplava,
- plazovi in podori,
- nevihte in neurja,
- suša.

Zdravstvene krize

Za posameznika je eden izmed pomembnejših pogojev pri turističnem udejstvovanju tudi primerno zdravje. Če na potovanju pride do bolezni ali ogrožanja zdravja, je to primer krize, ki lahko vpliva na trajanje turističnega obiska ali sploh na pojav turističnega povpraševanja.

Zdravstvene nevarnosti, zaradi katerih lahko pride do krize, so predvsem nalezljive narave. V primeru posameznega turističnega ponudnika lahko pride še do zastrupitve s hrano, vodo ter zaradi pikov žuželk in plazilcev, različnih poškodb, določenih posameznih zdravstvenih težav ter številnih drugih nesreč oziroma kriz na destinaciji, ki lahko posledično izzovejo tudi zdravstveno krizo. Turistična podjetja in organizacije na destinaciji morajo zagotavljati varnost in zdravje turistov in zaposlenih ter zato biti pripravljeni na reakcijo ob izbruhu morebitne zdravstvene krize.

Za območje destinacije Podčetrtek identificirali možen pojav naslednjih zdravstvenih kriz:

- izbruh nalezljivih bolezni, epidemije in pandemije;
- zastrupitve;
- poškodbe;
- invazija zdravju nevarnih živali.

Politične, družbene in gospodarske krize

Politična stabilnost in varnost sta predpogoja za turizem; tudi zgolj grožnja dogodkov, kot so družbeni nemiri, politična nestabilnost ali terorizem, lahko povzroči, da turisti ponovno premislijo o svoji odločitvi za obisk destinacije. Politične negotovosti v državah pomembno vplivajo na zaznajo privlačnost destinacije in povzročajo odpovedi zlasti tujih turističnih rezervacij. Politične krize so v 20. in 21. stoletju zelo aktualne, trenutne nepredvidljive okoliščine pandemije in z njimi povezana dodatna tveganja pa porajajo skrbi tudi v prihodnje.

Vpliv politične nestabilnosti na turistični sektor destinacije je takojšen in potencialno dolgotrajen. V nekaterih okoliščinah lahko nestabilnost v eni državi vpliva na turistični sektor sosednjih držav. Politični nemiri povzročajo manjše povpraševanje turistov; posledično se zasebne investicije zmanjšujejo, saj vlagatelji izgubijo zaupanje v trge; obenem se nižajo tudi javne naložbe, ker varnostna vprašanja spodbudijo nove prioritete, s tem pa tudi prerazporejanje sredstev. To vse skupaj vodi k zmanjšani pripravljenosti turistične destinacije in njenemu nadaljnjemu upadu privlačnosti.

Nekatera politična tveganja in druge krize v družbi, ki smo jih identificirali kot potencialne na destinaciji Podčetrtek so:

- vojne;
- begunska in/ali migrantska kriza;
- demonstracije;
- stavke (turističnih) delavcev;
- pomanjkanje ustreznega (turističnega) kadra.

Tehnološke krize

V vsakdanjem življenju in tudi kot turisti smo odvisni od naravnih virov, prav tako pa tudi od tehnologije in infrastrukture, ki nas obdaja. Pod tehnološke krize umeščamo:

- ekološke nesreče,
- krize v transportu,
- krize v infrastrukturi in
- okvare raznih tehničnih sistemov na industrijskem področju.

KRIZNO UPRAVLJANJE IN VODENJE

Krizno upravljanje in vodenje sta predpogoja za uspešno delovanje praktično vsake organizacije, ki se prej ali slej sreča s krizo. Na podlagi dobro postavljenega sistema kriznega upravljanja in vodenja lahko organizacija poskrbi predvsem za preprečitev kriznega stanja, če pa se to zgodi, se zmanjšajo morebitne posledice in zato se poslovanje organizacije hitreje vrne v normalne okvire. Eden izmed ključnih dejavnikov uspešnega kriznega upravljanja in vodenja je tudi strokovno podkovan krizni menedžment, katerega vloga je uspešno vodenje vseh procesov, ki organizacijo razmeroma varno pripeljejo skozi krizo.

Krizno upravljanje in vodenje sestoji iz naslednjih faz:

1. Faze preprečevanja (tu se oblikujejo osnovni koraki za preprečitev krize);
2. priprave (ta faza vključuje oblikovanje načrta kriznega upravljanja in vodenja, osredotoča se na ugotavljanje ranljivosti v krizi, na urjenje krizne skupine, ustvarjanje kriznega portfelja ter prečiščevanje kriznega komunikacijskega sistema);
3. izvedbene faze (sem spada aktivna priprava na krizo);
4. učenja (skozi to fazo organizacija dobi oceno lastne izvedbe simulirane ali realne krize).

Preprečevanje velja za najboljši način upravljanja s krizo. Vsake krize pa se ne da preprečiti zaradi česar je pomembno, da jo organizacija dovolj zgodaj zazna. Ena izmed pomembnejših dejavnosti je zbiranje informacij, ki bi bile pomembne za prepoznavanje morebitnih groženj, da se lahko ob morebitni krizni okoliščini organizacija kar najhitreje odzove.

SESTAVA KRIZNEGA TIMA

Z namenom lažjega obvladovanja kriznih situacij bomo oblikovali krizni tim, sestavljen iz zaposlenih iz različnih sektorjev na destinaciji odvisno od vrste krize ki nas bo ogrožala. Naloge posameznih članov tima se bodo določile na prve kriznem sestanku, pomembno je da so v timu kredibilni ljudje katerim bo javnost zaupala.

Deležniki, ki sodelujejo v primeru krize

1. Organi in organizacije, ki lahko sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

1.1 Občinski in državni organi

- NIJZ območna enota Celje
- NLZOH Celje
- Zdravstveni inšpektorat RS, OE Celje
- Župan občine Podčetrtek
- Občinska uprava občine Podčetrtek
- Skupni organ za CZ in PV
- Policijska postaja Šmarje pri Jelšah

1.2 Sile za zaščito, reševanje in pomoč v občini Podčetrtek

1. 2. 1 Enote, službe in organi CZ v občini Podčetrtek

- Poveljnik CZ občine Podčetrtek
- Namestnik poveljnika CZ občine Podčetrtek
- Štab CZ občine Podčetrtek
- Poverjeniki CZ
- Ekipa za radiološko, kemijsko in biološko dekontaminacijo
- Ekipa za tehnično izvidovanje
- Ekipa za tehnično reševanje
- Služba za podporo:
 - Ekipa za oskrbo
 - Ekipa za zveze
 - Ekipa za info. In administrativno delo
 -

1.3 Gasilske enote občine Podčetrtek

- PGD Podčetrtek
- PGD Pristava pri Mestinju
- PGD Imeno
- PGD Sela Verače Virštanj
- Polje Sedlarjevo

1.4 Enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij

- OZRK Šmarje pri Jelšah
- Župnijska Karitas Podčetrtek

1.5 Enote, službe, zavodi, ki jih organizirajo državni organi in občina Podčetrtek

- JZ ZD Šmarje pri Jelšah (ZP Podčetrtek)
- NMP Šmarje pri Jelšah
- CSD Šmarje pri Jelšah
- Veterinarska postaja Šmarje pri Jelšah

Za pripravljenost, opremljenost in usposobljenost enot so zadolženi ustanovitelji.